

جریدہ علیمیہ

مشیت جلیلہ، اسلامیہ نمک، جریدہ، رسمیه سیدر

غرہ شعبان سنہ ۱۳۳۲

عدو : ۶

آبدہ بر نشر اولنور

برنجی سنہ

مداینات :

زید عمروه قرض ویردیکی اچقه سیچون عمروك اوزرینه برسنه تمامه دك اوئی اون بریجق حسابی اوزره معامله شرعیه ایله شوقدر اچقه ربح الزام ایدوب سنه تمامنده ربح مزبورى عمرودن آلسه ربح مزبور زیده حلال اولورمی. الجواب : اولور

*
**

اقرار مريض :

زید مرض موتنده وارثی اولان قرنداشی عمرو ایچون « اموالم بنی کوروب کوزتمك شرطیله عمرو کدر » دید کدنصكره زید فوت اولوب سائر ورثه تصدیق ایتاسه لر عمرو اقرار مزبوره بناءً اموال مرقومه نی میراثه ادخال ایتدیرمیوب مستقلاً آلمغه قادر اولورمی. الجواب : اولماز .

اجوبه شرعیه
« حكره دائر »

اوقاف هایون نظارت جلیله سنك ۱۱ ربیع الاول سنه ۱۳۳۲ تاریخی تذکره سی متفرع ایله تدقیق اولندی .

حكر ؛ ارض موقوفه اوزره وارد اولان شول عقد اجاره دركه : بناو غراس یاخود بونلردن یالکز بریسی ایچون ارضك استبقاسی قصد اولنور .

ارض موقوفه نك قوه انباتیه سنه ضعف کلوبده انتفاعدن بالکلیه ساقط ومعطل اولدینی کبی آنی زراعته صالح قلمق ایچون استیجاره یاخود مزراعه قبوله رغبت ایدن بولمادیقی تقدیرده ارضك تحکیری یعنی اوزرینه ابنیه انشا یاخود آغاچ غراس ایتك اوزره ایجاری جائز اولور .

اول ارضده محتكر طرفندن انشا واحداث اولنان ابنیه واشجار محتكر ملكی اوله جنی کبی مدت اجاره ختامندن صكره اجر مثل ایله مذکور ارضی یدنده ابقا ایتك حق محتكر ایچون ثابت و بناءً علیه بونده کی ابنیه واشجار علی وجه الدوام باقی اولور . زیرا بناو غراس مدت قلیله ده قلع و اراضی استرداد ایدیلر ك باشقه لر و یریله جك اولسه معموریتیه رغبت ایدن بولنه میه جنی جهتله اراضی وقفیه نك خرابی لازم کیر .

بوصورتله محتكر بعد تمام المده اجر مثل ايله استبقای اجاره یه راضی اولنجه متولینك آكا ایجارایتمسی لازم كلوب یوقسه متولی ابنیه ومغروسات کبی محدثاتی قلع ایتدیره رك باشقه سنه ایجارایدیه من . زیرا مأجور استغلاله مشروط وقف اولدینی جهته ایجارایدلمسی لابد ومعتل بر اقلسمی غیر جائز ایکن مستأجر اوله ایجار اولنما یوبده متولینك غیره ایجاره تصدی ایتمسی تعنت واضراردر . ضررایسه ممنوعدر .

شوقدرکه محتكره واقع اوله جق ایجارنده وقفه وجهاً من الوجوه ضرر اولورایسه — مستأجر مفلس ویاسی المعامله ویامتغلبه دن اولوبده وقف حقنده بر ضرر متوقع اولمق کبی — احوالده متولی؛ محتكره ایجارایتمیوب آخره ایجارایتمسی لازم کلیر . احتکارده ارضك اجر قی اجر مثل اولمق لازم كلوب اجر مثلین دون اولنجه اجر مثله ابلاغ اولمق وتمام اجر مثلی ویرملك ایجاب ایدر . وهذا خلاف الواقع فی زماننا . مدت اجاره حقنده شرط واقف وارایسه آکامتابعت لازم وبلا امر الحاکم مخالفت غیر جائز اولوب یوقایسه مدت احتکار اوچ سنه اوله بیلوب دهها زیاده اوله مازایسه ده اوچ سنه دن زیاده مدتله ایجارده وقف ایچون منفعت ومصلحت موجود اولورایسه زیاده مدتله دخی ایجارایدلمك رأی حاکم ايله جائز اولور . اوچ سنه تمام اولنجه بالاده بیان اولندینی اوزره معامله اجرا اولنور .

مبدأ عقد احتکارده اجرت اوله رق تعیین قلنان مبلغ زمان عقد اجاره ده اجر مثل اولوبده بعده هنوز عقد احتکار تمام اولمدن مذکور اجرت مستأجرک یابدینی بناوعمارندن طولای اولیه رق حد ذاتنده ونفس الامرده عندالکل زیاده فاحشه ايله متزایدایسه متولی اجرت زائده یی مستأجر دن طلب و ویرمدیکی تقدیرده ارضی استرداد ایده بیلیر . فقط متولی ، اجر مثلك تزایدندن طولای عقد اجاره یی فسخ ایتمدیکی کبی مستحکر دخی زیاده اجر قی قبول ایتمسه مستحکر یالکز اجر مسمی ویرر .

زیاده فاحشه علی قول بعض العلماء ناسك معامله لرنده آلدانیه جقاری مقدار دن عبارت اولوب بوصورنده یوزده یکر می زیاده فاحشه عدا اولنور . وعلى قول بعض الفقهاء اولکی بدل ایجارک نصفی مقداری تزاید ایلسندن یعنی یوزده الی آرتماسندن عبارتدر . وقف حقنده انفع ايله افتا اولمق بین الفقهاء ملتزم اولدیغندن بومسئله ده قول اول مفتابه عدا اولنسه فقهه موافق اولور .

مستحکر اجر مثلی ویرمکدن امتناع ایتدیکی تقدیرده ابنیه واشجارک رفعی وقلی ارضه مضر دکل ایسه مستحکره رفع ایتدیریلور . امار فنی ارضه مضرایسه متولی مستحق القلع

اوله رق قی، تنی مال وقفدن اعطایله وقف ایچون تملک ایدیه بیلیر. ومتولی قیمت مذ کوره یی بالاعطا تملکدن امتناع ایدیه جبر اولنه ماز. زیرا: متولینک رضاسی بولمندن تملک جائز دکلدرد. بوصورته مستحکر تربص ایدیه رک محدثات کنندی کندینه منهدم اولوق صورتیله نه وقت تخلص ایدر ایدیه اول وقت مستحکر انقاضی اخذ ایدر. متولی؛ ارضی بوجه محرر مستحکر کردن استرداد ایتسیله آرتق مستحکر کردن اجرت ساقط اولور. محدثاتک رفعی ارضه مضر اولمندن طولایی تخلص ایدنجه یه قدر اوزرنده بقاسی لازم کلسه ینه مستحکر کردن اجرت طلب اولنه ماز. زیرا ابقای محدثات منفعت وقف ایچوندر. یوقسه مستأجرك مصلحتی ایچون دکلدرد. واجرت لازم کلسه مستأجراوزرینه ایکی ضررك تحمیلنه مؤدی اولور که بری ضرر تربص، دیکریده ضرر اجرتدر. متولی سبب مشروحدن طولایی ارض وقفی ضبط ایدوبده ابنیه نك رفعی دخی مضراولسه متولی ایله محدثاتک مالکی بوارضی مع المحدثات آخره بالایجار بدل ایجاری بنا بلا عرصه وعرصه بلا بناتک قیمتیرینه کوره اقسام ایدر لر.

مستحکر وفات ایدر ایدیه ورثه سنك شرائط مشروحه دائره سنده عقد استحکاری ابقایه حقاری واردر. بناء علیه ورثه عرصه نك وارضك تمام اجر مثلی طرف وقفه ویرمه راضی اولنجه متولی؛ ارض وقفی ورثه دن استرداد ایدمض. ارض مستحکرده واقع مستأجرك محدثاتی بالکلیه خراب وتامیله منقلع اوله رق اول وجهله اثر بنا واشجار اصلا قالماینجه مدت عقد استحکار دخی ختام بولمش اولدینی تقدیرده مستحکرک یاخود ورثه سنك آنده هیچ برحقی قالمایوب ارض موقوفه بالتام متولی به رد وتسلیم اولئور. مستحکر یاورثه سی تکرار بنا یا اشجار احداث ایدیه حکم دیه بلارضای متولی اجر مثل ایله اولسه بیله ارضی یدنده ابقا ایتمه حق اوله ماز.

استحکار؛ مستأجرك رقبه ارض موقوفه ضرری متوقع اولسه متولی مدت احتکار اشناسنده دخی اجاره یی فسخ و مأجوری یدمحتکردن نزع ایدیه بیلیر.

عقد استحکارده تسمیه قلان بدل اجاره نك کلیسی معجل یا جله سی مؤجل یاخود قسماً معجل وقسماً مؤجل اولسی جائزدر. بناء علیه مثلاً: اوتوز آی ایچوق قرق لیرایه واون لیرا پشین وباقی اوتوز لیرایی هر آی نهایتده برلیرا ویرمک اوزره عقد استحکار جائز اولور.

بالاستحکار مستأجرك وفاتی تقدیرنده ارض وقفده مستأجر طرفدن یاسیلان ابنیه کی

محدثات مستأجرک ورثه سنه موروث اولور ایسه ده ارض مستحکمه ورثه سنه نه موروث ، نه ده منتقل اولور . کالاول وقفک اجارات واحده لی عقاراتندن اولمق اوزره قالور .
تفصیلات آنقه دن متین اولدینی اوزره حکم عقد اجاره دن عبارت ووقف عرصه نك اجارینه تحویلی غیر متضمن اولدینی جهتله مسئله نك ماهیت شرعی سی اعتباریله عقد حکمه اراده سنیه نك استحصالی لازم دکدر . فقط حکمه سوء استعمالک وقوعیله حقوق وقفیه نك خللدار اولسی متوقع اولدینی تقدیرده صورت حکمک بعض قیود و شروط مشروعه ایله قییدی واراده سنیه سز حکمک اجرا اولماسی حقنده امر عالی استحصال بیورلدینی تقدیرده احکار آتیله ده آکا توفیق معامله ایدلسی مشروع و بلا امر عالی اجرای حکم ممنوع اولور .

شوقدرکه : حکمه ربطی شروط وقفیه مقتضیاتندن اولور ایسه بوقیل اوقافک حکری اراده سنیه نك دائره شمولندن خارج بر اقلعق لازم کلیر . ۲۳ رجب سنه ۱۳۳۲

*
**

« اقرار ورثیه دائره » [*]

بعض ورثه نك اقرار لریله ثابت اولان دعوا ده مقر اولان ورثه نك حق مدعا به ده کی حصه لریله محکوم ایدیللری لازمدر . بو حکم ورثه سائریه تعدی و تجاوز ایده من . مدعینک دعواسی شهود شخصیه اقامه سیله ثابت اولوبده شهود دخی سرأ و علناً بعد التزکیه حاکم شهادت مرقومه یه بناء حکم ایتدکده بو حکم محاکمه حاضر بولنان و بولنمان جمله ورثیه متعدی اولور . فقط حاضر بولنمان ورثه دفع ایتک حقنه مالکدر . بودفع دعوی دخی اعلامک حاضر بولنمان ورثیه علی الاصول تبلیغی تاریخندن اعتباراً ۸ جمادی الآخر ۱۳۳۲

[*] مسئله آتیله عائد اقتضای شرعی نك بیانی استرحامنه دائره مصطفی امضاسیله مقام معالی مشیخته تقدیم اولنان استدعا اوزرینه فتوا خانه عالی دن وریلان جوابدر .

۱ — ترکدن الهجق دعوی اولنوبده حاضر بولنان ورثه دن برینک اقراری ومدیون متوفانک اقرار بالکتابه سیله ثابت اولدیغندن بمثله مدعی بهک ترکدن تحصیلنه دائره اولان حکم مجله نك بیک التیوز قرق ایکنجی ماده سی موجبجه ورثه سائریه شامل ایکن حاضر بالمجلس اولمادقلری سر رشته سیله حکمک بزه شمولی یوقدر دیه ییلورلری ؟

۲ — اخیراً مجله ورثه حضور حاکمه دین محکوم بهی متوفانک ذم ناسده اولان مطلوبندن بالتحصیل داینه ادا ایده جکری تعهد و دین مذکور قبول ایلدکرینه بناء دین دخی متوفانک متروکاتندن ورثه نك واضع الید اولدقلری عقاراته مداخله اخیه جکی بیان ایدوبده ورثه موی الیهم تعهدلری ایقادن عاجز قالسلر داینک عقارات متروکه یه رجوع ایله حیز وفروختی طلبه ویدلندن ایقای مطلوبه قادر اولورمی ؟

۳ — ورثه نك شو صورتله محکوم به دخی اقرار و دین ایتدکدن سکرمه متوفانک ذم ناسده کی الهجفی تحصیل ایده مدکری کی داینک اولجه مداخله اخیه جکی سوله دیکی عقارات موروئندن بعدما دخی استیقای مطلوبه قادر اولمیه جفی بهانه سیله دین محکوم بهی ایقادن امتناع ایده ییلورلری ؟

۴ — و ذی الید اولدقلری عقاراتی الیوم اداره واستهلاک ایدن ورثه دن مقر اولدقلری محکوم بهک تحصیل لازمکوری ؟

تاریخلو امر عالیده بیان اولنان مدته تابدر . دعوی متوفانك اقرار بالکتابه سیله ثابت اولنجه نظر اولنور . بوسند متوفانك ایدوکنی یالکز بعض ورثه اقرار ایتیش ایسه بونکله لاحق اولان حکمینه مقر اولان ورثهیه مقصور و دیگر ورثهیه غیر متعدی اولور متوفانك اقراری بلاینه مضمونیه عمل جائز اولور وثیقه شرعیهیه یعنی طرف حاکمدن اعطا ایدیش بر حجتیه مربوط اولوبده بوکابناء حکم ایدلسه بو حکم دخی جمله ورثهیه ساری اولور . متوفانك اقرار بالکتابه سی بر سنده مربوط اولوب بوسند متوفانك ایدوکی بالشهره والتواتر ثابت اولدینی تقدیرده لاحق اولان حکم جمله ورثهیه متعدی اوله جنی کبی مذکور سندی یازارکن ویا وضع امضا ویا تخیم ایدرکن مشاهده و معاینه ایدن شهودك شهادت لریله ثابت اولدینی صورتده حکم واقعینه جمله ورثهیه شامل اولور . ورثه متوفانك بورجنی قبول ایتدک لری تقدیرده بوقبول عرف و عادتده تعهد و التزامه دلالت ایدن الفاظ ایله اولور ایسه ورثه تکفل ایتیش اوله جق لرینه مبنی حسب الکفاله تعهد و تکفل ایدنلر اموال ذاتیه لریله دخی مسئول اولورلر . ورثه؛ متوفانك بورجنی قبول ایتدکلرنده بوسوز متوفانك بورجنی اقرار اولوق اعتباریه متوفانك ترکه سندن تأدییه ایتلری لازم کلور . قبول مذکور دن طولای ورثه اموال ذاتیه لریله مسئول ایدیله منر . فقط ورثه مقام کفالتده دینم و بورجم لفظ لرینی ایراد ایتدکلرنده یعنی ورثهیه کفیل میسکز یا خود کفیل اولیکز دینلیدیکنده انلرده بورجدر دیندر دیسه لر بوسوزله کفیل اولمش اولورلر . اما بوکی سوزلر مقام کفالتده سویلنمز ایسه بونکله کفالت منعقد اولماز . متوفانك ذم ناسده اولان مطلوباتی بالتحصیل متوفای مرقومك بورجنی ادا ایدیه جکلرینه دائر اولان سوزه کنجه بوسوزله متوفانك ذم ناسده کی الاجق لرینی تحصیلیه ورثه جبر اولنه ماز کندی رضالریله نه وقت تحصیل ایدرلر ایسه اولوقت داینه ویرمه لری اقتضا ایدر داینك متوفانك متروکاتنه مداخله ایتیه چکنه دائر اولان سوزی دخی قیمت حقوقیه دن کاملاً عاری اولوب داین متوفانك بالجمله متروکات مالیه سندن استیفای حق ایدیه بیلور متوفانك اموال متروک سنی استهلاک ایدن ورثه وقت استهلاکده کی تمام قیمت لرندن داینك الاجنی اولان مقدارینی اموال ذاتیه لرندن ضامن اولملری لازم کلور ورثه متوفایه عائد عقاراتك بدل ایجار لرینی استیفایلش اولدق لری تقدیرده ده بوبدل اجاره لر متوفانك عقدیهله ذمت مستأجره ترتب ایتیش ایسه بوبدل اجاره لر داینك حق بولنمشدر فقط بوبدل اجاره لر ورثه نك عقدیهله ذمت مستأجره ترتب ایسه بوکا متوفانك داینی مداخله ایده منر .